

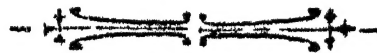
શ્રી મોરબી ગુજરાતી નાટક કંપનીના

પ્રેમબંધન

હરે

બાજરાવ મસ્તાની

નામક નાટકનાં ગાયનો.

રચી-છપાવી-પ્રસિદ્ધ કરનાર.

ભાનુશંકર ચતુરભુજ. ભટ્ટ.

અમદાવાદ.

સંવત. ૧૯૭૧ આટલિ પહેલી. પ્રત. ૧૦૦૦ સને. ૧૯૧૫

આ નાટક વિષેના પ્રત્યેક અધિકાર ઇ. સ. ૧૮૬૭ ના ૨૫ મા
એક્ટ પ્રમાણે માલિકે પોતાને સ્વાધીન રાખ્યા છે, માટે
તેમની આજ્ઞા વિના આ નાટક કોઈએ બજાવવું
ભજવાવવું કે છાપવું છપાવવું નહિ.

શ્રી 'રામકૃષ્ણ' પ્રો. પ્રે. શા. મગનલાલ હરિવલ્લભવલ્લભે
છાપ્યું ઈ. કાલુપુર ટંકશાળની પોળ—અમદાવાદ.

મુલ્ય બે આના.

મુજરાત વિધાપીઠ મુજરાતી કોપીરાઇટ મંપદ મીસ્ટરનાં મુખ્ય પાત્રો.

મુજરાતી કોપીરાઇટ મંપદ પુરુષ પાત્ર,

બાજરાવ ...	...	...	...પેશ્વા,
શાહુમહારાજ ...	...	...	...સતારાનો રાજા,
ચંદ્રસેન ...	...	...	...ધનાજી બાલવતો પુત્ર,
બાપુસાહેબ ...	...	...	...સેનાપતિ-પ્રધાન,
નિઝામ ...	...	...	...વરાડ પ્રાંતનો સુબો,
લટપટ (રામા) ...	...	...	.. ખુલ્લે ખંડનો બ્રાહ્મણ.
નાનાસાહેબ ...	...	...	...બાજરાવનો પુત્ર,
માધવદાસ...	...	...	...દેવીનો પૂજારી.
ચટપટ (બાન્નારામ) ...	...	...	...માધવદાસનો પુત્ર,
કલ્યાણ સ્વામી...	...	...	...બાજરાવનો કુળગુરુ.
ગુરુ ...	...	...	...કલ્યાણ સ્વામીના ગુરુ,
શીરોમણી ...	...	...	...પૈસાદારનો મુખ્ય હોકરો,
બગલો ...	...	...	...શીરોમણીનો નોકર,

—:૦:—

સ્ત્રી વર્ગ.

મસ્તાની...	...	...	...બાજરાવ પર મોહીત થનાર સ્ત્રી
કાશીબાઈ ...	...	...	...બાજરાવની પરણેતર સ્ત્રી,
મોહીની...	...	...	...નયવાસી નાયકા,
મંજુલા ...	...	...	...શીરોમણીની સ્ત્રી,
પદમણી ...	...	...	...મંજુલાની દાસી,
લક્ષ્મી ...	...	...	...નાના સાહેબની સ્ત્રી,

ચોપદાર, મીપાઇ, દાસી, સીંધે, હોલકર, ગાયકવાડ,
 ડાસી દત્તાજી, ઉતાડ વિગેરે.

ગુજરાત વિદ્યાપાલે ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૫૮-૧૪ વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ ગ્રેમલંબના જાતકનાં ગાયત્રી

વિષય .૬ - : ૨.૪

પ્રેમબંધન ઉર્ફે બાજરાવ મસ્તાની

નાટકનો હંકસાર.

અંક પહેલો.

પ્રવેશ ૧ લો—સુત્રધાર બાળાઓ નવિન શિષ્ય તરફથી ગીરનારી ગુરુ કરેલુ સ્તવન તથા નાટકનું વિવેચન.

પ્રવેશ ૨ જો—શાહુની કચેરી ચંદ્રસેનને મ્હેણું, દેવી ચંદ્રસેને બાજરાવનું પોગળ ખોલવું, બાજરાવનું આવવું, ચંદ્રસેન બાજરાવનો સંવાદ, તરવારનો ત્યાગ ચંદ્રસેનને કાઢી મુકવો. ચંદ્રસેન અપમાનનો બન્નો લેવા તૈયાર થાય છે નિઝામનો લીશકા બાજરાવની નિઝામ ઉપર સ્વારી.

પ્રવેશ ૩ જો—લટપટનું બીજા માગવા આવવું, મસ્તાનીનું સાંભળવું તેને હકીકત પુછી દીલગીર થઇ નોકરીએ રાખી લેવો બાદશાહનું આવવું, લટપટનું ગભરાવવું.

પ્રવેશ ૪ થો—બાજરાવનું સીંદે ગાયકવાડ તથા હોલ્કર સાથે વેશાંતરમાં આવી નિઝામના દરબારમાં જવું.

પ્રવેશ ૫ મો—નિઝામ ખાનગી દરબાર, પ્રપંચ, તેની બાજરાવ તરફથી નસિયત. વાક્ય વિનોદ, સરદેશ મુખી ચોપાઇના હક્ક લેવા રવાના થવું, નિઝામ અદસોસી, મસ્તાનીનું બાજરાવ પર આસક થવું. અને તેથી નાસવાનો વિચાર.

પ્રવેશ ૬ ઠો—મસ્તાની વખત થવાથી લટપટને ખોલાવે છે, લટપટે સીડી નાખવી, મસ્તાનીનું જવું. ચંદ્ર-

સૈનનું સિપાઇ સાથે આવવું, લટપટનો પ્રપંચ, મસ્તાનીનો આશકાઇમાં ચંદ્રસેનનું લટપટ સાથે શોધવા જવું

પ્રવેશ ૭ મો—ગામ બહાર ધર્મશાળામાં રાત્રિના સમયે મસ્તાનીનું રહેવું લટપટને ચંદ્રસેનનું આવવું, ચંદ્રસેનને બતાવવું, લટપટ પાસે મસ્તાનીનું જાહેર થવું, સ્વામી બક્તિનું ઉદ્ઘાટન, ચંદ્રસેનને ધાયલ કરવો, લટપટ અને મસ્તાનીનું નાસી જવું, કિતારઓનું આવવું, ચંદ્રસેનને સારવાર વારતે લઇ જવો.

પ્રવેશ ૮ મો—બાજી રાવની છાવણી, બાજી રાવને મસ્તાનીનો ખુબી કારક મેળાપ.

અંક બીજો.

પ્રવેશ ૧ લો—કાશીબાઇનો હર્ષ, નાના સાહેબનું આવવું મસ્તાની વિષ ક્રોધ, કાશીબાઇનું સમજાવવું, બાજી-રાવનું આવવું, કાશીબાઇનું જવું, બન્નેની ઝઘા ઝઘા નાના સાહેબને કેદની સજા

પ્રવેશ ૨ જો—માતાના પુનરી માધવદાસનો પુત્ર (આત્મારામ) લટપટ સાથે પૈસા સખંધી તકરાર, બાપની સામે ઇંગ્લીશ રોડ દાગીનાની પેટી લઇ મોહની રાંડને ત્યાં જવું.

પ્રવેશ ૩ જો—મસ્તાની છટકયા બાબત ચંદ્રસેનની વ્યાકુળતા ચટપટનો મેળાપ, એક બીજાનો વેરબાવ ચંદ્રસેનનો બાજીરાવનો જીવ લેવા વીચાર. ચટપટને સમજાવવો, ચટપટનું નિમક હલાલીથી જવું મસ્તાનીનું ચટપટને તેડવું લટપટનું ઉધમાંથી ઉઠી આવવું, ચટપટનું ચહા ખીસકુટ ખાતાં આવવું, બન્નેનું અથડાવું, કાસ્યકારક ગમ્મત, લટપટનું ચટપટને ધાયલ કરવું, લાયમણમાં લોહી લુહાણ ચંદ્રસેનનું આવવું, ચટપટને લઇ જવો.

પ્રવેશ ૪ થો—મસ્તાનીનું નાના સાહેબને જલમાંથી
છોડાવવું, સીપાઇને સમજણ નિમક હલાલીનો દાખલો.

પ્રવેશ ૫ મો—મોહીની તથા હસ્તાદની ગમ્મત,
ચટપટને રંડી બાજની શિક્ષા ફુનીયાને નાયકનો ચત્તક્ષ
દાખલો, ચટપટનો પસ્તાવો.

પ્રવેશ ૬ ઠો—ચટપટ અને છોકરો ની સાબાજ
બુગારી તથા રંડીબાજની હાલતનું બ્યાન સત્ય માર્ગપર
ચટપટનું આવવું.

પ્રવેશ ૭ મો—ખજરાવ મસ્તાનીનો પ્રેમ, નાના
સાહેબનો પ્રવેશ, સંતાઇજવું ચંદ્રસેનનું આવવું, નાના સા-
હેબે ચંદ્રસેનને ધાયલ કરવો. ચંદ્રસેનનું પ્રંપચમાં શાવનું,
ખજરાવે મસ્તાની તથા નાના સાહેબને કેદની સજા કરવી,
તથા ચંદ્રસેનના હવાલામાંજ બન્નેને સોંપવા.

અંક ત્રીજો.

પ્રવેશ ૧ લો—મસ્તાનીનું પ્રેમ મસ્ત થવું બાજ-
રાવનું રટણ, ચટપટ, લટપટનો પ્રવેશ, સીપાઇનો ધાત,
ચંદ્રસેનનો પ્રવેશ, મસ્તાની સાથે પ્રેમ, વિનોદ ચટપટ
લટપટે મળી ચંદ્રસેનને બાંધવો, મસ્તાની તથા લટપટનું
જવું, ચટપટની ચંદ્રસેનને શીખામણ, જલરનું આવવું,
ધમા ધમી.

પ્રવેશ ૨ જો—કલ્યાણ સ્વામીનો ચટપટને આવો
ન થવા વિશે ઉપદેશ, શિરોમણીનો પ્રવેશ, બગલાનો મેળાપ
થવો, પદમણીનું પોતાના રૂપ વિશે વખાણ કરતા આવવું,
ધસ્કના મારનો દાખલો, બધાનું જવું, મંજુલાનો પ્રવેશ
ડાયવર્સ લેવાનો વિચાર, બગીચામાં જવું.

પ્રવેશ ૩ જો—ચટપટ મંજુલાનો ખુબીકારક પ્રેમ મેળાપ, ધણી સાથે ન જવા વિશે વિચાર, ચટપટનું યુક્તિ બતાવવું, પ્રપંચનો વિજય.

પ્રવેશ ૪ થો—નિઝામના કાવતરાના શોક, બાજીરાવની બેભાન સ્થિતિ, સને પાતના ચીન્હો, બેભાન સ્થિતિમાં ચાલ્યા જવું, બધાએ સોધ કરવો, અને તપાસમાં જવું.

પ્રવેશ ૫ મો—મંજુલાનો તથા ચટપટનો નાસી જવાનો વિચાર, મંજુલાનો ધણી શિરોમણી, તેની સાથે પદમણીને વળાવાનો નિશ્ચય, શિરોમણીનું આવવું, બન્નેની ધમાધમી, મંજુલાની માનું આવવું, બન્નેને સમજાવવા, મંજુલાનો પ્રપંચ, પ્રપંચમાં પાર કિતરવું, નામી જઈ ચટપટને મળવું.

પ્રવેશ ૬ ઠો—ગોપીકાબાઈ તથા નાના સાહેબનો મેળાપ, પ્રીતિવિનોદ સ્વીકાર કરવા કલ્યાણ સ્વામીનું આગમન જોઈ પ્રસન્ન થવું. નાના સાહેબને સીપાઈથી બાજીરાવ ગુમ થયાના સમાચાર, બન્નેનું જુદા ચડવું.

પ્રવેશ ૭ મો—મસાણામાં બેભાન સ્થિતિમાં બાજીરાવનું આવવું, ના ના સાહેબ તથા બાજીરાવનો મેળાપ, દતાજીનું બધાને તેડવા જવું. કલ્યાણ સ્વામીનું આવવું, બાજીરાવનું મૃત્યુ, રાજ મંડળનું આવવું, મસ્તાની એ ચંદ્રસેનને ખંજરથી મારવું, પોતે પણ મોતને હવાલે થવું.

પ્રવેશ ૮ મો—ચટપટ મંજુલાનું વાડીમાં રાત રહેવું શિરોમણી પદમણી તથા ભગલાનું આવવું, હાસ્યવિનોદ, ધમાધમી, સીપાઈનું આવવું, બધાને કચેરીમાં લઈ જવા.

પ્રવેશ ૯ મો—નાના સાહેબને સાહુ તરફથી પેશ્વા પદની મેપણી, ગોપીકાબાઈનો હસ્ત મેળાપ, નાના સાહેબ, હસ્તે ગુન્હેગાનોનો ધનસાક, છેવટે જય જયકાર.

આનંદ. આનંદ. આનંદ.

પ્રેમબંધન

૭૨૯

બાજરાવ મસ્તાની નાટકનાં ગાયનો.

અંક પહેલો.

મુત્રધાર-બાળાઓ. ૧

માતા ગુરૂ ગીરનારી.
માતા દીન જન બારી--માતા.
અત્રી તનુ અવતારી,
દીગંધર ત્રીપુરારી
ત્રીગુણાત્મક મોહમારી—માતા.

બાળાઓ. ૨

(છે) દુનીયાની રંગત ન્યારી કરે કાયને જોઈ વિચારી.
(જે) એકે કુમતી હિયારી હાહાહા કરી લીએ ધારી
ગાડરીઆ પ્રવાહ સમાને, અંધ થઈ વિચરશે આપ
પડે ન પારખ પંડીત પ્રેમી ગોળ જોળ સમ ખરચે દામ
કેસર કુમ કુમ એક ધારી સરખી ગણે સતી બ્યબીચારી
(રે) કરે કસોટી કોઈ નવકારી પડી ટેવ ટળે ન નહારી.

બાળાઓ— ૩

તાત ધીર ધારી જીવેને ઇતિહાસમાં
સુદ સતીઓ પ્રતાપ જગત પામીઓ પ્રકાશ—ધર

સીતા દ્રૌપતી મંદોદરી ઉન્નસમાં—
 અહલ્યા તારા કુન્તાભવે પાસ,
 સારાદાણીને પદ્મણી હુલાસમાં—
 સલકાજે વરી જઈ હુતાસ
 બાર્યા ભુવગુ તે દારા દુસણવિના
 કિરતીં ચોપામ અનીનિતો કરે નાસ--ધીર

નાયકા—

૪

સખી કહા ન આયો સાવરીઓ (૨)
 બયભર ભુવનમે રેન ગુન્નરી મેતો હારી ન આયો.
 તલક તલક હારી જેસે મીન બીનવારી ન આયો.
 સુતી સુતી સંજમ લોટત રહીમે બીચારી ન આયો.
 નયનો કે નીરસે બીજ ગદ્ય મોરી સાડી ન આયો.

બાજીરાવ—

૫

ટાળુ લાય ઝંપટમાં સર્વદા
 ભુચર ખર ખોળી રાખવો સદા—ટાળુ
 દીસાઓ ડોલાવું નીઝામ નમાવું
 જેસે આ ભુન્નહાની વોરી લેશે આયદા
 અનાડીને અતિ શિક્ષા દેવી ન્યાયથી તદા—ભુચર
 ચાતુરી ચલાવું ફન્દામાં ફસાવું
 સપાટે સળ જરૂરે જમાવું હું જદા
 આર્ય ધર્મ વીરોધીને મસ્તકે માઈ ગદા—ભુચર

લટપટ—

૬

લટપટ લાલને લેહેનમાં નોકરી મળી ઝટપટ
 ચડપડ ચીત માઈ પાયે તજવી ખાલી ખડપટ—લટ
 નવભવે હવે માગવી પડશે ભમી ભમીને બીખ
 રોજ મોજની ખોળમાં ખતે ધરસું ડીકા ડીક
 કરવી પડશે નહી માથા ઝીક મોટા માન ધાતાની નવખીક

(રહીશું ગુલતાનમાં જમશું મકાનમાં સુવું મેદાનમાં
હવા અસમાનમાં લઇશું સટસટ) — લટપટ

ખાવાજરાય સરદારો — ૭

ગામ ગરાસ લુટીને લાવો રંભાવરો યુધમાં થઇ ચુરા
રામ રમાવો તોડી દુષ્ટ તન કરો ચુરા
જંજીર જકડી ચવનો પકડી — સકન્જે સકડી
પાપી કરો પુરા જનનીલાં લજવોમાં
ગડકી ઝકડીએ અરોઓ તણા ઝુટાવો પુરા — ગામ
નાયકો — ૮

સુન સુન સખીયાં હીલીયાં મીલીયાં,
ડેવાં ન કહુ ખીચ ગર ગલીયાં સૈયાં. સુન૦
દરસા મોઢી લાગે હીયરા,
મેરે ખાલમકે દુખ ટલીયાં. સુન૦
ડગરે મચી રહી મોતીયન જુગતી,
તીનપર દીપક ઝલહલીયાં. સુન૦
અજકી નવેલી યૌવન ખીલી,
કાના મીલનકે ખલભલીયાં. સુન૦

મસ્તાની — ૯

મધુરી મુરતીઆ,
આબ્યો ઇંદ્ર એ અવનવો ભુતારવા — મધુરી
મન હસ્તીમાં સ્થીર નવ રહેતું,
મલ્કાન થઇ મતીઆં. આબ્યો.
મંત્રો ભુરખીથી ભરમાવી,
ખાળે રતીપતી હા. આબ્યો.

લટપટ — ૧૦

બસ હું બન્યો છું ફાંકડો જુઓ છત્રપતિ આ છેલી વાવા
વાજ વા વા.
આડો છે મુછનો આંકડો રહીશું રસ રંગમાં રેલી હા હા
હાજ હા હા.

આ ઠોકર એક દમકાવશું તો મળશે રૂપીઆ થેલી વા વા
 વાજી વા વા
 બસ પદમણી પરણી લાવશું ને બનાવશુ લથેલી હા હા.
 હાજી હા હા.
 બહુ ગાડી ઘોડા રાખશુ ને થપશુ સુંદર સેલી વા વા
 વાજી વા વા.
 ચતુરાષ્ટ્ર રીત ચલાવશુ મોળે કરશુ મન મેલી હા હા
 હાજી હા હા.
 કરોડોપતી કહાવું કરશું કોક કળાએ કેલી વા વા
 વાજી વા વા.
 નવ મને કોઈનું લાવશુ આનન્દન થાશે હેલી હા હા
 હાજી હા હા.

મસ્તાની--

(૧૧)

સાલ થળ જલેશ્વર સ્વામી, ધ્યાન ધરણી ધર ધરજોજી,
 કૃપા કૃપાળુ કરજો વાલા વારે વેગે વેલા ચડજોજી--એ-લા
 ભાવીક ભક્તો ભવથી તાર્યા ભય ભીડભંજન હરજોજી
 હમાનાય અરજી અબજાની
 આજો અંતરથી ન વિસરજોજી
 વીજ્યા સુર સીર તજજો ભાળા વારવા માની કરજોજી--
 જો--સાલ થળે.

મસ્તાની--

(૧૨)

અરે જા જા જા હુર થા થા થાને કુકર્મા કામી
 પાપી પરાણે પ્રીત નવ થાએ લેતું માની--અરે
 ચંદ્ર--માન માન માનુની તું શીદને સતાવે
 શર્મ તજને સલુણી ભેટ જલદી ભાવે
 મસ્તાની-શુરીને સલાવવામાં હાની છે હરામી
 એ વાંતમાં ન ખામ, નકામી, બદનામી--પાપી

છટપટ—

(૧૩)

નસુખી સતીને સતાવનાર—

થાએ થાએ ખલકનં વીશે ખવાર-(હા હા)-ન

દુર્યોધનાદિ કીચકનો થયો છે સંહાર

રાવણાદિ દાનવે ખાધો છે રામા માટે માર,

ગુવો તે ચીતાર-જે જન રમે જર

અંતે છેલાચાર-પામે દુ ખ અપાર—ન

મસ્તાની—

૧૪

મીઠી મગમાળી આખ અણીયાળી

તનમન હરતી નમણી નીહાવી—આંખ

લલના લોભાણી છે જોઈ જનદુવાળી

કામશરે ભેદીને મર્મ રથજે હંદીને દેહશુ પ્રજાળી—આંખ

બબ્બ મનોહરી હખી લુપ બાળી

નરવર નામીએ સાહુ કરસ્વામીએ ખનુ હુ સખાળી—આંખ

મસ્તાની—

૧૫

ચાલો રસીક રમાહું હુ રંગમાં

સુખે સેજે સુવાહુ સંગમાં

અનગના ઉમંગમાં—ચાલો

ખાજરાવ-વાહ વાલી મધુરી વાણી તારી લલચાવે

આ વાર વા વા વા

ચાલો નહી ચાતુરી મારી નારી તું હુંશીયાર આહાહા

મસ્તાની-બહાલા વખાણો વ્યર્થ મુજને હું અખળા અવતાર

ખાજરાવ-(કેમ કેમ)

મસ્તાની-સાથી સુખણવીણુ સમામા હોડી તરે નહી

બવપાર (આ જામ) અનંગના ઉમંગમાં—ચાલો

અંક બીજો.

કાશીબાઈ--

૧૬

હરી રાખો લાજરે અજીત નાથ કહેવાય સુખે દીન જાય
 હૈયુ હરખાય વીજ્ય કીરતીના જગ જશ ગવાય
 ચવન દળને દળ કરીને આવ્યા અહીં રાય
 જીવન મંડળ સરકરીને સત્યે કીધી સલાય—હૈયુ

કાશીબાઈ સાહેલીઆ ૧૭

ગરબો.

સખી સરદ પુનમની રાત રળીયામણી રાજતીરે લોલ એ-સખી
 નથી પતી કરમની વાત કહું ક્યાંય હુ લાજતીરે લોલ એ-સખી
 અતીમદન અગન તન આળે કે બાવરી હું ચતીરે લોલ
 જતી તદન બદન બાન બુલી કે બાવથા ન સુતીરે લોલ એ-સખી

જોખન જોર વધ્યું વળી ચીત અંગળ રહે રોજ

પતી વસ્ત્રા પરદેશમાં પામી નહીં કાંઈ મોજ

શયન જીવન જતાં સેજમાં રવામી સાંભરી આવે

નયન ભર્યા મુજ નીરથી ફર કામ સતાવે

વાલ્યા વીત્યો વામદો, વામા જોતી વાટ

તરસ્યું આતક ટળવળે, પ્રેમ નીરને માટ

સરખી સૈયર મળી હાંસી કરે છે, મારી નણદલ મેણમાં બોલેરે

સાસુ મંતાપે વળીદીયરદુબાવે, જીડી જોડાણીના જમડા તોલેરે-ચરદ

નાના સાહેબ--

૧૮

પીતાળ કરશે જે જન પાપ પામશે બહો આપે આપ
 ડાળી પર બેસી મુકે ઢાપ પડી પૃથ્વી પામે સંતાપ—પીતા
 જીવે મુખ લાવીને શુદ્ધ ખાય
 હશે તેવી પડશે ખરી છાપ
 કદી કુર કામ કરે ને બાપ
 પુત્રને આપે નહી પ્રભુતાપ
 બાળ દુબલી શીર લ્યો શીઠ શ્રાપ
 શાશ્વત પદને શું ખાઓ ધાય—પીતાળ

બાજીરાવ--

૧૯

જરે જરે જરે કપુર કંવર મુજને શુ સમજવ
 મહુ બકી મુજને શુ બનાવ—જરે.
 છોકલા છોકરા સીખ શુ આમ
 બાળકથી કદી ખીશે ન બાપ

નાના સાહેબ--ઈશ પ્રતાપ, છે અમાપ, માનો આપ

બાજીરાવ--(ચાલ-જવ)—જરે જરે

નાના સાહેબ--

૨૦

પીતા બાન લુભોના પડી પાપી સ્ત્રીને પાસે
 પુત્રને ફસાવ્યો ફદેલા—પીતા
 સાચું કહેતાં આ સજ છે અવળો એન્યાય
 વીશવેલી વાવે કદી અમૃત ફળ નવ થાય
 ફાગટ ના ફુલોના પછી પસ્તાવો થારો
 શત્રુને હસાવો રહેકા—પીતા

ચટપટ.

૨૧

પીચે ફેનડી બેન્ડી ઉલટામ ખાટલીને ફેડી (ડટ ડટ)
 મળી બે ચાર દોસ્ત જામુ ખાવાને ગોસ્ત—પીચે
 પુલાવ પાઉં સારા ખાઉં ચાવલ ૮ ખારા
 જાઉં મારગ સુધારાની હું સટસટ
 રહીએ રાગ રંગમાં કોના આપની તમા
 પ્યારીને ધારીને રમથુ વીજ્જરીને ચાલો ચટપટ—પીચે

ચંદ્રસેન

૨૨

ગઈ ગુમ યઈ મસ્તાની એ પ્યારીરે મારી
 દઈ દુઃખ દીલ દુખાવ્યુ રે મુજમે વિસારી
 વન વન તન બટકે છે આજ
 છોડી અતધન સુખ સહુરાજ
 દાજ તારે થયો તારાજ
 ધાજ મારી કર્યો નારાજ
 આજથી છોડી સરવે લાજ
 ભમીને માળ લઉં તારી—ગઈ

મોહની—દાસીઓ—

૨૩

બનીઠની સુંદર શેઠાણી શેબે સંગાર આ
 જીઓ નાજીક નવેલીનાર આ—બની

મોહની મોઘ ભુપ નમાવું ચુપ બનાવું

ધન ધરા હરે કામ વશ કરે કૃતીમ પ્યારમાં—બની

દાસીઓ જગ જીતા જાણે છે તમામ

હાવ બાવે કરો સરવે કામ

મોહની જો ધાઈ તો પારને નથાવું તારમાં—મોઘ

ઉસ્તાદ

૨૪

એ...ધુમડ તજ હરી ખોલો
 ઘૂંઘટ ખોલો મુખસે ખોલો
 તતવન ટંટોલો અખીયાન ખોલો—ધુમડ

સાખી.

જોખનકે દીન ચાર હે, હુટત તનકા તાલ
 મુઢકાન કયું ના બજે, દીનકો દેવ દયાલ—ધુમડ

સાખી.

મુરખ યું માનન સદો, હમ કાટત હે કાલ
 પર પામર જાને નહીં, બડી કાલકી કાલ—ધુમડ

મોહની—દાસીઓ— ૨૫

મુઝે માર કારો ન જાના અચ્છા હયે
 અગર ચીર દેખો ન સીના અચ્છા હયે—મુઝે
 ખાવરી બની ફીરત મોહતજ મનસે
 નહી બાત ખાના ન પીના અચ્છા હય—મુઝે
 એવજાન સરકો કલમ કરીયે મેરે તનસે
 બેહેતર ચેવજલે નહીના અચ્છા હય—મુઝે
 છુત છુલે સૈયાદ જુદા કરન જુલસનસે
 અતર છુખસો તરસે પેહીના અચ્છા હય—મુઝે

અટપટ—

૨૬

જો જો આ મારી સ્થીતી ખેંચી લીધી ખ્યારી
 મેં કર્ગ કાળુ કીધું નીચ નારંથી
 સઠ મદન સંકરે નાખ્યો બાળી
 સઠ મદન દેહ મારી પ્રજાની
 જરમાયો વાતે બોળી લીધી રક્ષામેં ચોળી,

નવ રીતી સારા બોળા ધનિત બધી બોળા,
હું બન્યો બે હાલતજી બ્રહ્મ અંશ થયો ચંડાળ
જાગ્યો કાળમાં હું બુદ્ધિ હીણો બાળ—હું બન્યો
નીચ નારી સંઘે જનકે ન કોઈ કાળ

છાકરાઓ—ચટપટ ૨૭

મારો મારો આ ચટપટને,
યુક્તીથી પગ પકડીને પછાડો આ ચટપટને
ચટપટ—ભાઈઓ ગૌબ્રાહ્મણુ જાણી ઉગારો આ ચટપટને,
છાકરાઓ—પાક મેથાનો પ્રેમ થકી ચખાડો આ ચટપટને મારો.
ચટપટ—તમ સહુનું કલ્યાણુજ થાશે તારો આ ચટપટને,
છાકરાઓ—ફેંક ભાઈ કલ્યાણુ કુરામાં પાડો આ ચટપટને. મારો.

મરતાની— ૨૮

રસીયા રસીક મમ જગો જીવન માગ, (સીત, ભીત સીત)
તમે જગો જીવન મારા પાતળીયા પ્રીતમ પ્યારા,
(સીત, સીત, સીત,) રસીયા.
ધુતી નીદ્રાથી લપટાણીરે શુભાગી થઈ સપડાણા,
વીરહ અગનથી દુઃખી ન કરો દાગ.

(સીત સીત સીત,) રસીયા.

શુભ અવસર આ વીતી જાયેરે પછી જોગથી શું થાયે;
કમળ પ્રહરથી સદગુણુ સજે સારા,
(સીત સીત સીત,) રસીયા.

ગુણુ ગુલામ જળમાં દોડોરે લાગે મધુથી મંડો;
સ્વામીને જગાડે ભાઈ ગુણુ હું ગામ્હિ તાગ,
(સીત સીત સીત,) રસીયા.

બાજરાવ-મસ્તાની— ૨૯

આવોજ આવોને જરી રીસાએ સલુણી સામાપ્રાણ,
 બામીની બાવે ભેટીયે તું હર્ષધારી. આવોજ.
 દીયોન દમ દાદન દઉં હુર્ત વિદ્યા જાણી,
 સ્વામી મુજને સમજે શાણી નથી નથી હું નાદની. આવોજ.
 કરો જંગ સુસંગ ધરી શામળીઆ પાતળીયાજ પ્રસન કરો.
 સ્હોરંગ અનગ તરંગની લેહેરે પ્રાણુપ્રીય શું પ્રેમકરો દીયો.

મસ્તાની—

૩૦

ધન્વર આ શો કોપ અચાનક અખળાપર આવો.
 વિના વાંકધી એ વનમાળી મુજને શું તાંવો. ઇ.
 ધરમ કરતાં ધાડજ આવી વળગી શામળ કર સાવો,
 ખાય દયા ડાકણને આતો ધરણી પતીધાઓ. ઇ.
 સદ્ગુણુશાળી મમસ્વામીને કાંઈ સમજવો,
 દયા દારાની દાખો દીલમાં દીનનો છે દાવો. ઇ.
 ધરો કાનમાં અરજ કેશવ કરણાનીધી કહાવો.
 અખળા શું આધાર વિનાની યુકતાં બચાવો. ઇ.

અંક ત્રીજો.

મસ્તાની-ચંદ્રસાહેબ-- ૩૧

નફ્ટ નિડર દુરરે ગમાર,
 મરણનો માથે લે શીદમાર—નફ્ટ.
 ફળખળમાં વળી છળમાં છગાઇશ નહીં તલમાર—નફ્ટ.
 પ્યારી પ્રેમ અધરામૃત રસનાને પ્યાગી-પા-આહા.
 હાંસી કાં રહેમી થઇને કર આ ઝોકરી ધા-આહા.
 પાપી તારી અંતે ખવારી થાશે તજને તું અબીચારી-નફ્ટ.

સીપાઇ-- ૩૩

ઓ બાપલીઆ પાધો ભુતે,
 ચીત મુજ ચડયું ચમકારે.
 ગડબડ સડબડ જો કરું તો બક્ષ કરી જાય ભમકારે,
 ડાકણ સાકણ બક્ષપીસાયણ મુજને ડરાવે બહુ બારે,
 ધડબ કરતું ધડાય લઇને ધરણી પાડે ધમકારે—ઓ

પદમણી-- ૩૩

જોખન રંગે રંગાતી છાતી શું પકવે અનાર
 છાતી શું પકવે અનાર હીરાનો હાર શોભીત સુખકાર—
 કટી કેશ ભાગે લયકાતી વાયુ વેગથી હું વહીજતી, રંગાતી
 ગાલ આ લાલશા, રંગીલી રસીની, છમીલી હુંનાર
 હશે પુન્ય શાળી કોઈ મને આહનાર—રંગાતી

શીરોમણી—

૩૪

કેવી અકલ કોરીલાની કોને જરીક
 ગળે ઘંટીનું પડ ધરી ઠીક ઠીક ઠીક
 સીખ દીધી છે માત ભારે થઇ રહેવું બ્રાત
 નેથી ખુશી ખરેખાત, થાત વદો વાહ, વાહ, વાહ
 સાસરે સીધાવું ખાયડી ખોલાવું,
 એવો છું બહાદર જવાન (આહાહાહા)
 રૂપ કેવું મારું નરવરથી સાઝ જરા જોજોવાર,
 અરે હાંહાહાં—કેવી

મંજુલા—

૩૫

અલખેલી હું છુ નાર નવેલી કેવી મારી લટક ચાલુ ચટક મટક
 મળ્યો મંકી પતી હું સ્વનત્ર છકેલીને મીઝજો કડક મુરવનો
 શું છેલક,
 પેરું પોલકુ સુંદર સાડી સ્ત્રીપર ચસમાની ચમક દેખી થાયસહુ છક
 વર શોખીન ઇંગ્લીશ મેન હું વર છોડી ડોકીનો કર બસ ખોવી
 ન તક.

(યસ, યસ, ઝોલગામટ)

બસ ગાડનમા જઈ બાંધુ તક
 માય માઇન્ડ કહે તે કરવું વક—અલખેલી

મંજુલા—
ચટપટ

૩૬

લલનાની લટક ચાલ જુઓ સ્વામીન
 અહો હર્ષ દેવી વાલી રતી રસમાં છોલીન
 (છેતરી છે છળે)

(બાળા બાંધ્યો બળે)

પ્રેમ પાસ નાખવામાં દીસો પ્રવીણ

ખરે સ્નેહ સુત્રે બાંધી કર્યો ચટપટને દીન

છો છોગાળા છેલ

ઠરો સલુન સેલ—લલનાની

શીરોમણી—

૩૭

સુધારામાં આ મારકે બાયડીનો ખાવોચાર,

લાત લાગી ચાર ગડદા તમાચાનો નહીપાર—સુધા

તું છે મારી હું છું તારો જરીક તો વિચાર

મંજુલા—મુવા લેતો જાને ગમાર

શીરોમણી—હાય વાગ્યા બાપલાંયા ખાર,

મંજુલા—(જો અવે ઢેમડૂલ સ્ટુપીટ ખૂનગડ)

શીરોમણી—(હાય બાપ આ વળી શું ગરબડ)

મંજુલા—(વળી ગડબડ લે ત્યારે થપ્પડ)—સુધારામાં

ભગલો—

૩૮

ડગ ભરો શીરોમણી સાગરે

બાપુ મલપતા તમે ચાલો

પદમણી—આપણે દહીં દુધમાં લાભરે

વરી લીધા મે મનથી વડાલો

શીરોમણી—(ભગલા તું છે શાણોરે)

ભગલો—(તે પાડ આપણો જરારે)

પદમણી—(હવે રાતે રમત માણોરે)

ભગલો—(હોક છે બાપજી હાં હાં હાં)

બેટમજી છે રાત આંધળા

બસ માશુકથી માહાલો)—ડગભરો

લક્ષ્મી--

૩૯

નવ જાણું અગમાં મુજને આ શુ થતું હશે
 નવ રાત્રી રગમાં દીલ દરદી આ થતું દીશે નવ
 ઉર સ્થળ બે ઉપસી આવે ચીત ચંચળતા બતાવે
 હવે હું થઇ કામની મટી મુઘ્ધા નામની
 નીતબો જંગમાં જખરાઈથી જતાં ધસે—નવજાણું

લક્ષ્મી

૪૦

રે સલુણા સામજાઓ શુ દુઃખી કરી
 રે આમીન વારોથી રહી છુટી જરી
 નાનાસાહેબ શાણીરે સુખ કરતું દુખ દરતું રદ્યે
 રહી વમી સુંદરો

લક્ષ્મી માણીરે નહીંજરી તમ સંગ હું રતી રંગ હું
 વીધાએ છુટી કરી—સુંદરી

નાનાસાહેબ ગારી કા ઘેલી થા ઘેલી થા મીલાવ શેહરી-મું.

મસ્તાની

૪૧

નીરાકાર નીરંજન નાથ હરી,
 ક્ષમા કરજો સ્વામી મમ દોષ,
 તજીને રોસ દયાળું તાત હરી.....નીરાકાર
 બ્રમતામાં લુલી ગઇ તુજને જાણી વીકટ નવ વાટ,
 ઘડયા ફર ઘાટ લજવી જાત હરી.....નીરાકાર.

પદમણી-લગલો—

૪૨

બની બની તારા રૂપે હું દીવાની.
 ખ્યારા પ્રેમે હું થઇ તારી જની.
 વાલી વસો મુજ આવી મુજ અન્તરમાં,

મોહની નાંખી વશ કીધો છુમંતરમાં,
 નારી સારી આખો ઠારી કામણુગારી વારી વારી,
 ચહેરો ન કોઈ તુજસાની (હલો હલો)—ખ્યાસ.
 આવો આવો ઝોરા આવો દયા લાવો મહેરબાન,
 દ્યો પ્રીતીની આ છે નીશાની (હલો હલો)—ખ્યાસ.

સર્વપાત્રો—

૪૩

સ્વામી ગુણુ ગામી અંતરયામી બહુનામી ધર દયાન,
 કાર્ય કુડાં કીધાં નષ્ટ નરાધમોતે બુધાં નષ્ટ;
 જીવન ભક્ત તણુ બીડભંજન કરણુ કરજે કહાન સ્વામી

જાહેર ખબર

નીચે જણાવેલાં પુસ્તકો શ્રી મોરબી ગુજરાતી કંપનીનો જ્યાં મુકામ હોય ત્યાંથી અગર અમદાવાદ રોડ સરખા પોળને નાકે રા. રા. ડૉ. શંકર આ પાસેથી મળશે. માટે જોઈએ સાહેબોને જોઈતાં હોય તેમ રોકડી કોમતે યા વા. પી. થી મંગાવી લેવાં.

૧ ઝેરી કટારી	...	...	...	...	૦-૨-૦
૨ સતિ મોહિની	...	...	...	...	૦-૨-૦
૩ પ્રેમ બંધન	...	...	...	...	૦-૨-૦
૪ શારદા વિજય	...	...	...	...	૦-૨-૦
૫ વિનોદ વનીતા	...	...	...	...	૦-૨-૦
૬ બદ્રકાળી	...	...	...	...	૦-૨-૦
૭ જય વીજયા	...	...	...	...	૦-૨-૦
૮ લાલખાં ઉરફે જત પ્રમાણે જાત.	...	...	...	...	૦-૨-૦

માલિક

બાનુશંકર ચતુરજી ભટ્ટ.

શ્રી મોરબી ગુજરાતી નાટક કંપની.

